

УДК: 619:618.5-089.888:636.7

ЕФЕКТИВНІСТЬ СТИМУЛЯЦІЇ РОДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СОБАК ЗА СЛАБКИХ ПЕРЕЙМІВ ТА ПОТУГ

С.В. Гудзовата, магістр ветеринарної медицини

Л.В. Корейба, к.вет.н. доцент

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

lyudkorFLK@gmail.com

Анотація. Отримані результати досліджень свідчать про високу ефективність застосування 10%-вого розчину Кальцію глюконату, 10%-вого розчину Глюкози, Катозалу, Окситоцину та виконання масажу черевних стінок, промежини і дорсальної стінки піхви для стимуляції слабкої родової діяльності у собак.

Ключові слова: собака, роди, дистоція, слабкі перейми і потуги, стимуляція родової діяльності.

Постановка проблеми. Дистоція родів – це аномалія родового процесу, яка характеризується порушенням та подовженням стадії виведення плода (плодів) у 5% собак й може проявлятися до 100% випадків в залежності від віку, породи тварин і виникає під впливом багатьох чинників, зокрема через спонтанне порушення скорочувальної здатності матки та м'язів черевної стінки, вузькості родових шляхів, неправильного розташування плодів, а також при невмілому і передчасному втручанні людини [1-5].

Слабка родова діяльність є найбільш розповсюдженою причиною патологічних родів у самок дрібних домашніх тварин, яка характеризується нетривалими, слабкими скороченнями міометрію й м'язів черевного преса, що виникають з самого початку родів (первинні) або після попередніх нормальних чи навіть бурхливих переймів і потуг (вторинні слабкі перейми та потуги) [1, 5].

Мета роботи полягала у вивченні ефективності застосування різних схем стимуляції слабкої родової діяльності у собак.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили на базі приватної клініки ветеринарної медицини міста Новомосковськ Дніпропетровської області. Об'єктом для проведення досліджень слугували вагітні собаки різного віку, порід та вгодованості у яких розпочинався процес родів.

Клінічне дослідження включало зовнішній огляд і піхвове дослідження, а також пальпацію матки через черевні стінки встановлюючи положення та кількість плодів. Зовнішнім оглядом визначали вгодованість, стан видимих слизових оболонок, звертали увагу на загальний стан тварин.

Під час родів акушерське дослідження проводили тільки при наявності передумов до надання рододопомоги. Передумовами для акушерського дослідження і надання допомоги були: подовження стадії виведення плода понад фізіологічно обумовленого у даного виду тварин часу (більше 4 годин); різке ослаблення або припинення переймів та потуг після бурхливих попередніх; відсутність переймів і потуг після відходження навколоплідних вод; прорізання голови і однієї кінцівки плода, або лише кінцівки.

Для огляду піхви собаку фіксували стоячи і проводили пальпаторне дослідження, при цьому визначали ступінь розкриття шийки матки та проводили оцінку положення плода у другу стадію родів. При піхвовому дослідженні звертали увагу на стан слизової оболонки піхви і піхвової частини шийки матки, враховуючи її колір, зволоження, наявність ран, виразок, гнійних і фібринозних витікань та рубцевих стягувань.

Оглядаючи молочну залозу визначали ступінь її розвитку, величину, консистенцію та появу у ній молока.

При виконанні поставлених перед нами завдань вивчали строки виведення плодів.

Для визначення ефективності дії препаратів було створено 2 дослідні групи собак (по 6 тварин у кожній) зі слабкою родовою діяльністю. Першій дослідній групі тварин традиційно для стимуляції слабких переймів і потуг застосовували Окситоцин з розрахунку 0,3 мл на 10 кг маси тіла тварини (враховуючи ступінь розкриття шийки матки).

Відомо, що окситоцин вказує стимулюючу дію на вхід кальцію у клітини міометрію, але у багатьох випадках його застосування реакція на Окситоцин відсутня, тому за 10 хв до введення Окситоцину проводять внутрішньовенну ін'єкцію 10%-вого розчину Кальцію глюконату. З урахуванням того, що самки дрібних тварин схильні до розвитку гіпоглікемії до схеми стимуляції додають 5–10%-вий розчин глюкози.

Запропонована нами схема стимуляції родової діяльності у собак другої дослідної групи передбачала застосування 10%-вого розчину Кальцію глюконату з розрахунку 0,5–1 мл на 1 кг маси тіла тварини (2–20 мл для собак), 10%-вого розчину Глюкози у дозі 5–20 мл, Катозалу в середньому від 1 до 3-х мл і Окситоцину у дозі 0,3 мл на 10 кг маси тіла тварини.

Для посилення переймів собак обох дослідних груп проводили масаж черевних стінок за напрямком від голови до хвоста та промежини. Рефлекторне викликання потуг (рефлекс Фергюсона) здійснювали масажем дорсальної стінки піхви.

Результати досліджень та їх обговорення.

В умовах приватної клініки ветеринарної медицини слабку родову діяльність реєстрували у 30,23% собак. В більшості випадків у собак з добре вираженими ознаками родів відмічали вторинні слабкі перейми і потуги, рідше – первинні. Із зібраних нами анамнестичних даних було відомо, що причинами первинних слабких переймів і потуг були: токсикози вагітності, виснаження та ожиріння, вторинна слабкість родової діяльності реєструвалась за вузькості родових шляхів у 16,27% тварин, а також при крупноплідності – у 11,62% випадків. В однієї собаки реєстрували асоціацію слабкої родової діяльності із неповним відкриттям шийки матки; ще у 2-х – після відходження навколо плодових рідин перейми були відсутніми і впродовж 4–5 годин не проявлялися. За слабких переймів і потуг спостерігали прискорення серцевих скорочень та актів дихання, при поверхневій пальпації черевних стінок у собак відмічали слабкі короточасні скорочення матки. З допомогою пальцевого дослідження піхви встановлювали наявність плода у родовому каналі та виключали наявність перешкод для його виведення.

Собакам зі слабкими переймами і потугами було проведено стимуляцію родового процесу. Результати ефективності стимуляції родів у собак представлені у таблиці.

**Таблиця – Тривалість перебігу стадії виведення плодів та відділення посліду у собак
за різних схем стимуляції**

Групи тварин	Схема стимуляції	Тривалість перебігу другої стадії, годин	Тривалість перебігу третьої (послідової) стадії
1-а дослідна (n=6)	Окситоцин з урахуванням ступеню розкриття шийки матки Масаж черевних стінок, промежини та дорсальної стінки піхви	6–8	разом із виведенням цуценят; відділення і виведення останнього посліду відбулося через 2–3 години після виведення останнього цуценяти
2-а дослідна (n=6)	10%-вий розчин Кальцію глюконат, 10%-вий розчин Глюкози, Катозал, Окситоцин Масаж черевних стінок, промежини та дорсальної стінки піхви	2,5–3	разом із виведенням цуценят

З таблиці видно, що у собак другої дослідної групи тривалість другої стадії родів була значно коротшою і виведення плодів відбувалося значно швидше (2–3 год) порівняно з перебігом родового періоду у тваринами першої дослідної групи (6–8 год). Посліди у собак другої групи відділялися після виведення кожного цуценяти. У 4-х собак першої дослідної групи разом із виведенням цуценят відбувалося і відділення послідів, лише у 2-х тварин виведення останнього посліду реєстрували через 2–3 години після виведення останнього цуценяти.

Висновок. В умовах приватної клініки ветеринарної медицини міста Новомосковськ високу ефективність стимуляції родової діяльності за слабких переймів і потуг у собак забезпечила схема із застосуванням 10%-вого розчину Кальцію глюконату з розрахунку 0,5–1 мл на 1 кг маси тіла тварини (2–20 мл для собак), 10%-вого розчину Глюкози у дозі 5–20 мл, Катозалу в середньому від 1 до 3-х мл і Окситоцину у дозі 0,3 мл на 10 кг маси тіла тварини та виконання масажу черевних стінок, промежини і дорсальної стінки піхви.

Бібліографічний список

1. Дюльгер Г.П. Физиология размножения и репродуктивная патология собак. – М.: Колос, 2002. – 152 с.
2. Корейба Л. В. Поширення дистоції родів у самиць м'ясоїдних в умовах ветеринарної клініки приватного підприємства «Бойко» міста Дніпропетровськ / Л. В. Корейба, Т. В. Ізотова // Науково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК / Дніпропетровський ДАЕУ. – 2015. – Т3. – № 1. – С. 25-29.
3. Кравченко І. В. Розповсюдження акушерської та гінекологічної патології у самиць м'ясоїдних в умовах державної лікарні ветеринарної медицини міста Дніпропетровськ / І. В. Кравченко, С. В. Сосонний, Л. В. Корейба // Актуальні проблеми розвитку світової науки: зб. наук. праць за матеріалами міжнар. конф. (Київ, 30 бер. 2016 р.). – Ч. 1. – К.: Центр наукових публікацій, 2016. – С. 95-97.
4. Родові та післяродові ускладнення у самиць м'ясоїдних / Т. В. Ізотова, І. В. Рижих, Л. В. Корейба, М. І. Гаращук // Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин : матеріали III Всеукраїнськ. наук.-практ. Інтернет-конф., присвяч. 25-річчю заснування каф. терапії ім. проф. П.

І. Локеса (Полтава, 27-28 листоп. 2019 р.) / Полтавська державна аграрна академія. – 2019. – С. 45-47.

5. Харенко М.І., Хомин С.П., Кошовий В.П. та ін. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин / навчальний посібник. – Суми: ВАТ «Сумська обласна друкарня», видавництво «Козацький вал», 2005. – 554 с.

EFFICIENCY OF STIMULATION OF GENDER ACTIVITY OF DOGS WITH WEAK CONCEPTS AND ATTEMPS

Abstract. The results show that the use of 10% solution of Calcium Gluconate, 10% solution of Glucose, Catozal, Oxytocin and massage of the abdominal wall, perineum and dorsal wall of the vagina to stimulate poor generic activity of dogs.

Key words: dog, parturition, dystokia, weak contractions and attempts, stimulation of parturition